

010000, Астана қ. Қабанбай Батыр даңғылы, 32/1
тел.: 8(7172) 98 33 11, факс: 8(7172) 98 34 82, 98 31 11
e-mail: mid@mid.gov.kz

010000, г. Астана, пр. Кабанбай Батыра 32/1
тел.: 8(7172) 98 33 11, факс: 8(7172) 98 34 82, 98 31 11
e-mail: mid@mid.gov.kz

№ исх: 01-26/Д-833/1//17-8/543дз-И от: 18.04.2018

№

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттары**

**Б. Т. Кесебаевқа, Қ.С. Сұлтановқа,
Б.С. Ізмұхамбетовке, А.Б. Тасбуловқа,
З.Я. Балиеваға, М.А. Айсинаға,
В.И. Олейникке, А.Ж. Ералиевке,
А.П. Рауға, М.Т. Ерманға,
А.В. Сусловқа, Г.Г. Шиповскикке,
Н.В. Жұмаділдаеваға**

2018 жылғы 23 ақпандағы № ДС-57 сауалға

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі (бұдан әрі - Министрлік), Қызылорда және Қостанай облыстары аумағындағы уақытты есептеу тәртібіне қатысты Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Б.Ә. Сағынтаевтың 2018 жылғы 20 наурыздағы № 17-8/543 дз тапсырмасын орындау мақсатында, Министрлік және мүдделі мемлекеттік органдарымен бірге Қызылорда және Қостанай облыстары аумағындағы уақытты есептеу тәртібін өзгерту бойынша жан-жақты зерделеп, келесіні хабарлайды.

Заманауи экономикалық-әлеуметтік зерттеулерге сәйкес уақытты жылжытуды (уақыт белдеуін ауыстыруды) тиімді есептеу кезінде факторлардың тұтас жиынтығы ескерілуі тиіс, олардың ішінде электр энергиясын тұтынуды азайтуға, қоршаған ортаға жүктемені төмендету және табиғи ресурстарды сақтау, табиғи автокөлік апаттарының санын азайту, кешке қарай қылмыстық оқиғалардың санын азайту, туризм табыстарының артуы салдарынан туындайтын экономикалық құрамдастың маңызды орнын алады.

Қостанай облысы бойынша

Қостанай облысының әкімдігі уақытты есептеу тәртібін өзгерту туралы ұсынысты облыстық мәслихатпен, басқармалармен, департаменттер және «Атамекен» кәсіпкерлердің өңірлік палатасымен бірлесе отырып зерделеді. Облыс әкімінің орынбасары М.Қ. Жүндібаевпен өткен кеңестің қорытындысы бойынша

Қостанай облысында уақытты ауыстырудың орынсыздығы туралы шешім қабылданды.

Аталған ұстанымның негізділігі мынадай факторлармен айқындалады:

- облыстық мәслихаттың депутаттары, облыстық қоғамдық кеңестің мүшелері, бизнес-қауымдастықтың өкілдері уақытты ауыстыру туралы ұсынысқа бастамашылық жасамады;

- облыстың 514 мектебінен 240 мектеп оқушылары екі ауысымда оқиды. Балалар осы ағымдағы оқу тәртібіне бейімделген, өзгеріс олардың психологиялық және физиологиялық жағдайына жағымсыз әсер етуі мүмкін,

- халықтың едәуір бөлігі уақыттың ауыстырылуына қарсы, өйткені өтпелі кезеңде азаматтардың көңіл-күйі нашарлайды, артериялық қысымы артады, ұйқысыздық пайда болады және т.б.;

- өңірлік БАҚ халықтың уақытты 4 сағаттық белдеуге ауыстыру қызуғышылығы туралы мәселелерін көтерген жоқ.

Осыған байланысты, Қостанай облысы аумағында уақытты есептеуді өзгерту орынсыз деп санаймыз.

Қызылорда облысы бойынша

Қызылорда облысы әкімдігінің ақпараты бойынша, қазіргі уақытта Қызылорда облысында тәуліктік уақытты есептеу уақыты күн мен түн ауысуының табиғи ырғағына сай келмейді.

Физиологиялық уақытша үйлесімділіктің туындауы тек азаматтардың денсаулығына ғана емес, сонымен бірге **әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштерге** де кері әсерін тигізеді. Жұмыс пен демалыс режимінің физиологиялық денсаулық тұрғысынан бұзылуының салдарынан азаматтардың еңбекке қабілеттілігі төмендейді, оның нәтижесінде еңбек өнімділігі, оқу мен білім берудің сапасы төмендейді, «адам факторы» себебінен болатын апаттар мен жаракаттар жиілеп, азаматтар мен мемлекеттің денсаулықты қалпына келтіруге жұмсайтын шығындары көбейеді.

Адамның өте ерте, мәжбүрлі түрде оянуы созылмалы аурулардың асқынуына, қан айналымы жүйесі ауруларының пайда болуына, онкологиялық ауруға, өз-өзіне қол жұмсауға, жаңа аурулардың пайда болуына, ғалымдар атап көрсеткен аурулардың көбеюіне, ұйқышылдыққа себепкер болады.

Әсіресе уақытша үйлесімділік балалар өмірінің биоырғағына ықпал етеді, өйткені олардың биологиялық ояну уақыты әлдеқайда кеш келеді, ағза үшін маңызды таң алдындағы ұйқы фазасы жойылып кетеді. Ал бұл олардың денсаулығына, сабақ үлгеріміне кері әсерін тигізеді.

Анықтама ретінде: Қазіргі таңда облыс бойынша 293 күндізгі жалпы білім беру мектептері бар, онда 147,5 мың оқушы оқиды, оның 82,7 мың балалар (56,1%) 1 кезекте оқиды.

Сонымен бірге, Қызылорда облысында бұрынғы географиялық табиғи уақытты қалпына келтіру қаржылық шығындарды қажет етпейді.

Салық, бюджет саясаты, өңірлік даму, жергілікті өзін-өзі басқаруды дамыту, жеке кәсіпкерлікті дамыту және қолдау саласындағы басшылық жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі Қызылорда облысындағы сағаттық белдеуді өзгерту туралы ұсынысты қолдайтындығын атап өткен жөн.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі Қазақстанның біртұтас электр энергетикалық жүйесіндегі (бұдан әрі – ҚР БЭЖ) максималды жүктеме ұстанымынан өту, Қызылорда облысын келесі уақытқа көшіру қызылорда энергетикалық тораптарының тәуліктік максималды жүктемесін 1 сағатқа жылжытуға және оның салдарынан Қазақстанның **энергия жүйесінің ең жоғары жүктемесін белгілі бір деңгейлестіруге әкелетіндігін** хабарлады.

«Қазақстан Республикасының бірыңғай электр энергетикалық жүйесіндегі электр энергиясын коммерциялық есепке алу мақсаттары үшін электр энергиясын есепке алу аспаптарының көрсеткіштерін түсіріп алу үшін бірыңғай уақытты белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 30 қаңтардағы № 79 қаулысына сәйкес ҚР БЭЖ электр энергиясын коммерциялық есепке алудың автоматтандырылған жүйесінде бірыңғай орташа еуропалық уақыт орнатылған. Осыған байланысты, Қызылорда облысының аумағында уақыт есептеу өзгерістері электр энергиясын коммерциялық есептеу аспаптарынан көрсеткіштерді алуға әсер етпейді.

Бұдан басқа, «Қызылорда электр тарату желісі» АҚ-ның және «Қазақэнергиясараптама-Қызылорда» ЖШС-нің берген ақпараты бойынша уақыт өзгерткенде электрэнергиясын тұтынуда айтарлықтай айырмашылық байқалмайды деп болжайды.

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі осы мәселені зерделеп Қызылорда облысы аумағында уақыттың **өзгеруі криминогендік жағдайға және қоғамдық қауіпсіздіктің жай-күйіне айтарлықтай әсер етпейді** деп санайды.

Сондай-ақ, Министрліктің көлік, әуе кеңістігін пайдалану және азаматтық және эксперименталды авиация қызметі салаларындағы құрылымдық бөлімшелері Қызылорда облысында уақытты есептеуге **өзгеріс енгізуді қолдайды**.

Осы мәселені зерделеу барысында, «Қорқыт Ата» Әуежайы» АҚ уақытты бір сағатқа өзгеру жалпы энергия тұтынудан **4,2 %-ға электр энергиясын үнемдеуге әкеледі деп анықтады**.

Жалпы, Қызылорда облысы аумағында уақытты есептеуді өзгерту оң әлеуметтік-экономикалық салдарды және азаматтардың денсаулығына әсер ететін физиологиялық уақытша үйлесімсіздігінің жақсаруын болжайды.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде, сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Парламенті депутаттарының, Қызылорда облысы әкімдігі мен тұрғындарының бірқатар өтініштерін, оған қоса осы мәселе бойынша жоғарыда көрсетілген мемлекеттік органдарының ұстанымдарын ескере отырып, Министрлік Қазақстан Республикасы Үкіметіне «Қазақстан Республикасы аумағында уақыт есептеу тәртібі туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2000 жылғы 23 қарашадағы № 1749 қаулысына өзгерістер енгізу туралы ұсыныс жолдайтын болады.

Министр

Ж. Қасымбек

Орынд.: Е.А. Исабай

тел.: +7(7172) 75-05-22

эл.мекенжайы: e.isabai@mid.gov.kz

010000, Астана қ, Қабанбай Батыр даңғылы, 32/1
тел.: 8(7172) 98 33 11, факс: 8(7172) 98 34 82, 98 31 11
e-mail: mid@mid.gov.kz

010000, г. Астана, пр. Кабанбай Батыра 32/1
тел.: 8(7172) 98 33 11, факс: 8(7172) 98 34 82, 98 31 11
e-mail: mid@mid.gov.kz

№ исх: 01-26/Д-833/1//17-8/543 дз-И от: 18.04.2018

№

Депутатам Мажилиса Парламента
Республики Казахстан
Кесебаевой Б.Т., Султанову К.С.,
Измухамбетову Б.С., Тасбулатову А.Б.,
Балиевой З.Я., Айсиной М.А.,
Олейнику В.И., Ералиеву А.Ж., Рау А.П.,
Ерману М.Т., Суслову А.В.,
Шиповских Г.Г., Жумадильдаеву Н.В.

На № ДС-57 от 23.02.2018 года

Уважаемые депутаты!

Министерство по инвестициям и развитию Республики Казахстан (далее - Министерство), во исполнение поручения Премьер-Министра Республики Казахстан Б.А.Сагинтаева от 20 марта 2018 года №17-8/543 дз, касательно порядка исчисления времени на территориях Кызылординской и Костанайской областей, сообщает, что Министерство совместно с заинтересованными государственными органами всесторонне изучив вопрос по изменению порядка исчисления времени на территориях Кызылординской и Костанайской областей, сообщает следующее.

Согласно современным экономико-социологическим исследованиям, при подсчете эффекта от сдвига времени (смены часового пояса) должен учитываться целый комплекс факторов, среди которых важное место отводится экономической составляющей, в их числе снижению потребления электроэнергии, возникающее вследствие этого снижение нагрузки на окружающую среду и сохранение природных ресурсов, уменьшение числа автомобильных аварий, сокращение числа криминальных инцидентов в вечернее время, увеличение доходов от туризма.

По Костанайской области

Предложение об изменении порядка исчисления времени изучено акиматом Костанайской области совместно с областным маслихатом, управлениями, департаментами и региональной палатой предпринимателей «Атамакен». По итогам совещания у заместителя акима области Жундубаева М.К. принято решение о **нецелесообразности перевода времени в Костанайской области.**

Обоснованность данной позиции определяется следующими факторами:

- депутаты областного маслихата, члены областного общественного совета, представители бизнес-сообщества предложения о переводе времени не инициировали;

- из 514 школ области в две смены обучаются учащиеся 240 школ. Дети адаптированы к текущему режиму учебы, изменения которого могут негативно отразиться на их психологическом и физиологическом состоянии;

- значительная часть населения отрицательно реагирует на перевод времени, так как в переходный период ухудшается самочувствие граждан, повышается артериальное давление, проявляется бессонница и т.д.;

- региональные СМИ не поднимали вопросы о заинтересованности населения в переводе времени в 4 часовой пояс.

В этой связи, считаем, что изменение исчисления времени на территории Костанайской области нецелесообразно.

По Кызылординской области

По информации акимата Кызылординской области, в настоящее время, суточный счет времени в Кызылординской области не совпадает с естественным ритмом смены дня и ночи.

Возникновение физиологического временного дисбаланса негативно сказывается не только на здоровье граждан, но и на **социально-экономических показателях**. Вследствие нарушения физиологически здорового режима труда и отдыха уменьшается работоспособность граждан, в результате чего снижается производительность труда, качество учебы и образования, увеличиваются затраты граждан и государства на восстановление здоровья.

Слишком раннее, вынужденное пробуждение человека, приводит к осложнению хронических заболеваний, появлению болезней системы кровообращения, раку, суициду, возникновению новых болезней, росту болезней, сонливости.

В особенности временной дисбаланс влияет на биоритм жизни детей, так как их биологическое время пробуждения наступает значительно позже, лишает важной для организма предутренней фазы сна. Это негативно отражается на их здоровье, успеваемости.

Справочно: В настоящее время по области функционируют 293 дневных общеобразовательных школы, в них обучаются 147,5 тыс. учеников, из них 82,7 тыс. детей (56,1%) обучаются в 1 смену.

При этом, восстановление прежнего географического природного времени в Кызылординской области не потребует финансовых затрат.

Следует отметить, что Министерство национальной экономики Республики Казахстан осуществляющее **руководство в сферах налоговой, бюджетной политики, регионального развития**, развития местного самоуправления, развития и поддержки частного предпринимательства **поддержало предложение о изменении часового пояса в Кызылординской области.**

Кроме того, Министерство энергетики Республики Казахстан сообщает, что с позиции прохождения максимума нагрузок в единой электроэнергетической системе Казахстана (далее – ЕЭС РК), переход Кызылординской области в следующий часовой пояс приведет к смещению суточного максимума нагрузок кызылординского энергоузла на 1 час и, как следствие, к определенному **сглаживанию максимума нагрузок энергосистемы Казахстана.**

В соответствии с постановлением Правительства Республики Казахстан № 79 от 30 января 2008 года «Об установлении единого времени для снятия

показаний с приборов учета электрической энергии, для целей коммерческого учета электроэнергии в единой электроэнергетической системе Республики Казахстан» в автоматизированной системе коммерческого учета электрической энергии ЕЭС РК установлено единое среднеевропейское время. В связи с этим, изменение учета времени на территории Кызылординской области не повлияет на снятие показаний с приборов коммерческого учета электрической энергии.

Кроме того, по информации АО «Кызылординская распределительная электросетевая компания» и ТОО «Казахэнергоэкспертиза - Кызылорда» существенной разницы в потреблении электроэнергии при переводе времени не предполагается.

Министерство внутренних дел Республики Казахстан, также изучив данный вопрос считает, что изменение времени на территории Кызылординской области существенно **не повлияет на криминогенную обстановку и состояние общественной безопасности.**

Также, структурными подразделениями Министерства в таких областях как: транспорт, воздушное пространство, гражданская и экспериментальная авиация, **поддерживается внесение изменения** исчисления времени в Кызылординской области.

В ходе изучения данного вопроса, АО «Аэропорт Коркыт Ата» установил, что перевод времени на час приведет **к экономии потребления электроэнергии на 4,2% от общего энергопотребления.**

Вместе с тем, данный вопрос был изучен уполномоченным государственным органом в области транспорта, который **также поддерживает внесение** изменение исчисления времени в Кызылординской области.

В целом, изменение порядка исчисления времени на территории Кызылординской области предполагает положительные социально-экономические последствия и улучшение физиологического временного дисбаланса, оказывающего влияния на здоровье граждан.

На основании вышеизложенного, а также учитывая многочисленные обращения депутатов Парламента РК, партии «Нур Отан», населения и акимата Кызылординской области, в том числе позиции вышеуказанных государственных органов по данному вопросу, Министерством будет направлено предложение в Правительство Республики Казахстан по внесению изменения в постановления Правительства Республики Казахстан от 23 ноября 2000 года № 1749 «О порядке исчисления времени на территории Республики Казахстан», в части переноса территории Кызылординской области из пятого в четвертый часовой пояс.

Министр

Ж. Касымбек

*Исп.: Исабай Е.А.
тел.: +7(7172) 75-05-22
e.isabai@mid.gov.kz*